

Notitie flora en fauna

Kloosterstraat, Weert

2010

Notitie flora en fauna Kloosterstraat, Weert 2010

Status: definitief

In opdracht van:

Contactpersoon: Mevr. M. Bessems

Bureau Meervelt,
Ecologisch onderzoek en advies

Ing. R.A.J. Pahlplatz

Nederweert, 26 oktober 2010

Projectnummer: 10-081

Foto omslag: Zicht op plangebied

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

De gemeente Weert is voornemens over te gaan tot de herontwikkeling van de locatie Kloosterstraat te Weert. Het gebied is excentrisch gelegen tussen de Graafschap van Hornelaan, de Franciscuslaan, Charitasstraat en de Kloosterstraat. Het perceel heeft een oppervlakte van 14.000 m². De hier aanwezige voormalige gymzaal en basisschool en het wijkcentrum 'Sonnehofke' worden gesloopt ten behoeve van woningbouw. De in de nabijheid aanwezige moskee valt buiten het plangebied en blijft gehandhaafd.

Gemeente Weert heeft Bureau Meervelt verzocht om na te gaan in hoeverre beschermde flora en fauna in het plangebied aanwezig is. Doel van deze notitie is inzichtelijk te maken of beschermde natuurwaarden in het plangebied aanwezig zijn en welke betekenis die hebben voor de verdere uitvoering van de gebiedsontwikkeling. Tevens wordt inzichtelijk gemaakt of door de geplande ontwikkeling negatieve effecten te verwachten zijn op beschermde gebieden.

1.2 Beschrijving plangebied

Het plangebied ligt in het noordoostelijke deel van de stad Weert. Het plangebied wordt aan drie zijden omgeving door stedelijke bebouwing. Aan de noordkant grenst het plangebied aan grasland met bomen (de brede berm van de Franciscuslaan). Het plangebied bestaat grotendeels uit bebouwing, verhardingen en gazon. In het plangebied zijn circa 40 grotere en kleinere bomen aanwezig. Het plangebied omvat het gebied zoals aangegeven in figuur 1. Werkzaamheden buiten dit plangebied zijn niet op hun effecten beoordeeld.

Figuur 1: Ligging plangebied in Weert (Bing Maps, 2009).

Figuur 2: Impressie van het plangebied.

1.3 Voorgenomen ontwikkeling

De aanwezige panden worden gesloopt en het plangebied wordt bouwrijp gemaakt. Op de locatie worden daarna woningen gebouwd.

1.4 Opzet van de notitie

De Nederlandse natuurbescherming kent twee aspecten: gebiedsbescherming en soortbescherming. In deze quickscan zullen beide aspecten beschreven worden.

In hoofdstuk 2 en 3 worden gebieds- en soortbescherming uitgewerkt, in hoofdstuk 4 komt de ecologische relatie van het plangebied met de omgeving aan de orde. In het laatste hoofdstuk worden de conclusies op een rij gezet en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen beschreven.

2. ANALYSE GEBIEDSBESCHERMING

Natuurbeschermingswet 1998 (Natura 2000)

Het plangebied maakt geen deel uit van een Vogel- en/of Habitatrichtlijngebied. De dichtstbijzijnde Natura 2000 gebieden zijn de Weerter- en Budelerbergen en Sarsven & De Banen op een afstand van meer dan 3 kilometer. Deze Natura 2000 gebieden zijn aangewezen voor enkele broedvogels van moerassen en heide en voor enkele habitattypen.

Ten aanzien van Natura 2000 gebieden dient er zekerheid geboden te worden omtrent het niet optreden van een verslechtering van de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten, dan wel de verstoring van soorten.

Afweging:

Het plangebied ligt op geruime afstand (tenminste 3 kilometer) van de Natura 2000 gebieden. Gezien de aard van de ontwikkeling (bouw van woningen binnen de bestaande bouwkern) en de afstand tot de dichtstbijzijnde richtlijngebieden is enig effect op de populaties van de beschermde natuurwaarden uitgesloten.

Conclusie:

Een verslechterings- en verstoringstoets of passende beoordeling is niet nodig; een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet is niet aan de orde.

Ecologische hoofdstructuur

Het plangebied ligt buiten EHS en Provinciale Ontwikkelingszone Groene waarden (POG). Het dichtstbijzijnde gebied dat als EHS is begrensd, is de Roeventerpeel op een afstand van ruim 2 kilometer. Het afwegingskader uit de Beleidsregel mitigatie en compensatie natuurwaarden van de Provincie Limburg (2005) is niet van toepassing.

Boswet

In het plangebied staan circa 40 bomen plaatselijk in het plangebied en langs de Graafschap Hornelaan en in het plangebied zelf. Deze bomen vallen niet onder het beschermingsregime zoals opgenomen in het bomenregister van de gemeente Weert. Ook vallen de bomen niet onder de Boswet.

3. ANALYSE SOORTBESCHERMING

Aan de locatie is een veldbezoek gebracht in oktober 2010. Tevens zijn openbare gegevenssets met natuurdata geraadpleegd in literatuur, de site waarneming.nl en de site van de provincie Limburg.

Planten:

De locatie is grotendeels bebouwd of van verhardingen voorzien en voor een kleiner deel in gebruik als plantsoen en gazon. Op basis van het beheer en het huidig gebruik is het plangebied ongeschikt als groeiplaats voor zwaarder wettelijk beschermde plantensoorten.

Beschermde muurflora werd tijdens het veldbezoek niet op de muren van de opstallen aangetroffen. De in het plangebied voorkomende zeer algemene soorten worden niet genoemd in de tabellen van de Flora- en faunawet. Een ontheffingsaanvraag in het kader van de Flora- en Faunawet is voor planten niet noodzakelijk.

Vogels:

In de Flora en faunawet worden alle broedende vogels strikt beschermd. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval aanwezig is.

Van een aantal vogelsoorten worden de nesten ook **buiten** het broedseizoen beschermd. Indien nesten door een ruimtelijke ontwikkeling verdwijnen, kan afhankelijk van de soort die het nest gebruikt, een ontheffingsaanvraag noodzakelijk zijn. De volgende typen (aflopend in beschermde status) worden onderscheiden:

Type	Omschrijving	Soorten (broedvogels)
A	Ontheffingsaanvraag altijd noodzakelijk Nest jaarrond beschermd	Boomvalk, Buizerd, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart, Havik, Kerkuil, Oehoe, Ooievaar, Ransuil, Roek, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Wespandief en Zwarte wouw.
B	Ontheffingsaanvraag mogelijk noodzakelijk LNV heeft tevens aangegeven dat <i>“De aangepaste lijst met jaarrond beschermde nesten is indicatief en niet uitputtend. Als aanvulling op de vorige lijst zijn ook vogelsoorten opgenomen met niet jaarrond beschermde nesten. De soorten uit bovenstaande categorie vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (Dienst Regelingen, uitleg flora en faunawet 2009).”</i>	Blauwe reiger, Boerenzwaluw, Bonte vliegenvanger, Boomklever, Boomkruiper, Bosuil, Brilduiker, Draaihals, Eidereend, Ekster, Gekraagde roodstaart, Glanskop, Grauwe vliegenvanger, Groene specht, Grote bonte specht, Hop, Huiszwaluw, IJsvogel, Kleine bonte specht, Kleine vliegenvanger, Koolmees, Kortsnavelboomkruiper, Oeverzwaluw, Pimpelmees, Raaf, Ruigpootuil, Spreeuw, Tapuit, Torenvalk, Zeearend, Zwarte kraai, Zwarte mees, Zwarte roodstaart en Zwarte specht
C	Ontheffingsaanvraag niet noodzakelijk Nest voor eenmalig gebruik	Overige soorten

Actuele broedvogelgegevens uit het plangebied ontbreken. In de plantsoenen is het niet waarschijnlijk dat broedvogels aanwezig zijn. In de bomen in het gebied kunnen diverse soorten als broedvogel worden aangetroffen.

Type A soorten

In het plangebied komen geen soorten voor uit deze categorie. Op basis van de huidige situatie is aanwezigheid van soorten uit deze categorie uit te sluiten.

Type B soorten

Tijdens het veldbezoek werd een Boomkruiper waargenomen. Op basis van de bevindingen tijdens het veldbezoek kan worden gesteld dat de Boomkruiper, Koolmees en Pimpelmees de type B-soorten zijn die mogelijk als broedvogel in het plangebied voorkomen.

Deze soorten zijn in het zuidoosten van Nederland vrij algemeen tot algemeen voorkomende broedvogels van bossen, parken en tuinen in bebouwing. Door de kap van de bomen is geen negatief effect te verwachten op de lokale en regionale populatie van genoemde soorten. Geschikte broedgelegenheid is in de omgeving in ruime mate voorhanden. De duurzame instandhouding van de populatie van deze soorten komt door de ingreep niet in het geding.

Type C soorten

Tijdens het veldbezoek werd de Houtduif vastgesteld in het plangebied. Mogelijk komt deze soort voor als broedvogel in de aanwezige bomen, net als Merel en Winterkoning. De mogelijk aanwezige nesten van broedvogels in deze categorie worden voor eenmalig gebruik gebouwd en genieten geen jaarronde bescherming genieten. De nesten zijn alleen tijdens het broedseizoen streng beschermd.

Conclusie

Voor het plangebied geldt dat alle (in functie zijnde) nesten **alleen tijdens de broedperiode** zijn beschermd. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Flora- en faunawet. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Als richtlijn kan voor het plangebied een broedperiode aangehouden worden van 15 maart tot en met 15

augustus. Het verdient aanbeveling buiten deze periode de werkzaamheden uit te voeren. Een ontheffingsaanvraag in het kader van de Flora- en Faunawet is voor vogels niet noodzakelijk.

Grondgebonden zoogdieren:

Uit de gegevens blijkt dat er in de omgeving van het plangebied enkele waarnemingen van zoogdieren bekend zijn, te weten Konijn, Mol (tabel 1 FF-wet) en Bruine rat (niet beschermd). In en rond het gebouw zijn 'muizen' waargenomen (mondellinge mededeling van een van de medewerkers). Het gaat hier vermoedelijk om Huismuis (niet beschermd). Voor soorten van tabel 1 geldt een vrijstelling van art. 8 t/m 12 van de Flora- en Faunawet bij ruimtelijke ingrepen.

Vleermuizen

Waarnemingen van vleermuizen zijn niet bekend in het betreffende kilometerhok. In de wijk komt naar verwachting de Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger en mogelijk Ruige dwergvleermuis voor. Deze soorten zijn in ons land zeer algemeen en niet bedreigd. Alle soorten vleermuizen zijn echter zwaar beschermde soorten die worden genoemd in tabel 3 van de Flora- en Faunawet en bijlage 4 van de Habitatrichtlijn (strikte bescherming).

Het plangebied maakt waarschijnlijk (marginaal) deel uit van foerageer- en migratiegebied van vleermuizen. Het plangebied blijft deze functies behouden tijdens en na de ingreep.

Op grond van het veldbezoek is niet uit te sluiten dat in de te slopen gebouwen rust- en verblijfplaatsen aanwezig zijn van dwergvleermuizen en Laatvliegers. Verblijfplaatsen kunnen worden gevonden in spouwmuren, maar ook achter betimmering en daklijsten en zijn dus zeer moeilijk op te sporen. Waarnemingen uit het plangebied ontbreken en tijdens het veldbezoek werden geen sporen van bewoning gevonden. Er is dus geen directe aanleiding tot het uitvoeren van nader onderzoek. Bij de planning en uitvoering van de sloop dient wel rekening gehouden te worden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen.

De voor vleermuizen meest gunstige periodes om te slopen zijn:

half september tot eind oktober, tijdens een warmere periode. De dieren zijn dan nog niet in winterslaap en kunnen zelfstandig een andere verblijfplaats zoeken. De paartijd is voorbij en de overwinteringsperiode is nog niet begonnen (eventueel nog in november, mits de temperatuur 's nachts niet meer dan vijf nachten achtereen onder de drie graden Celsius en overdag onder de acht graden Celsius komt).

eind maart tot en met april, tijdens een warmere periode. De dieren zijn dan niet meer in winterslaap en kunnen zelfstandig een andere verblijfplaats zoeken. De overwinteringsperiode is voorbij en de kraamperiode is nog niet begonnen;

Voorafgaand aan de sloop dienen de panden onaantrekkelijk gemaakt worden als verblijfplaats. Het onaantrekkelijk maken kan worden bewerkstelligd door het verwijderen van ramen en deuren, waardoor tocht optreedt. Slopen door te strippen verdient sterk de voorkeur. Hierdoor hebben eventueel aanwezige vleermuizen de kans een ander onderkomen te zoeken.

Indien tijdens het slopen een groep (lethargische) vleermuizen worden aangetroffen, dienen de dieren met rust te worden gelaten en het sloopwerk op deze plek tijdelijk stil gelegd te worden tot de dieren uit eigen beweging het pand hebben verlaten.

Het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en Faunawet is bij deze werkwijze niet noodzakelijk. De functionaliteit van het leefgebied van vleermuizen komt door de sloop van de panden niet in gevaar; in de omgeving van het pand zijn voldoende alternatieven aanwezig om te dienen als vaste rust- en verblijfplaats.

Om de functionaliteit van de leefomgeving te borgen kan in alternatieve verblijfplaatsen worden voorzien door het ophangen van enkele vleermuiskasten en een vleermuizenbroedkast. Deze kasten dienen in de directe omgeving van het plangebied te worden geplaatst, bij voorkeur met de voorzijde

naar het zonlicht, zuid of zuidwest op een rustige plek. De aanvliegroute naar de kast dient vrij te zijn van obstakels.

De bomen die in het plangebied aanwezig zijn, hebben geen geschikte verblijfsplaatsen voor boombewonende vleermuizen.

Overige:

Voor andere diergroepen (beschermd soorten amfibieën, reptielen, insecten en vissen) is het plangebied als leefgebied ongeschikt.

4. RELATIE MET DE OMGEVING

Het plangebied ligt aan de noordoostkant van de stad Weert. Het plangebied bestaat grotendeels uit verhardingen en bebouwing. Groene elementen zijn het aanwezige als gazon beheerde gras en circa 20 bomen. De ecologische betekenis van het plangebied is vrij gering. Wel is brede berm van de Franciscuslaan van enige betekenis als mogelijke migratieroute. Deze berm valt buiten het plangebied. Door de herinrichting van het plangebied treden geen wezenlijke veranderingen op in de ecologische relatie met de omgeving ten opzichte van de huidige situatie.

Mogelijk kan de ecologische relatie met de omgeving richting de Zuid-Willemsvaart worden versterkt door bij de herontwikkeling groene elementen in het plangebied aan te leggen. Hiermee kan de ecologische relatie tussen de kern van Weert via Vijverhof en de hier aanwezige groene elementen worden versterkt.

Hoewel van beperkte schaal, kan opgaand groen een bijdrage leveren aan broedgelegenheid voor vogels en foeragemogelijkheden voor vleermuizen. Daarnaast kunnen bij de nieuwbouw voorzieningen aangebracht worden voor vogels in de vorm van (inbouw)kasten voor onder andere Gierzwaluw en Huismus en vleermuizen (inbouwkasten in muren en/of toegankelijk gemaakte spouwmuren).

5. CONCLUSIES

Ten aanzien van de gebiedsbescherming:

Er is vanuit het planologisch beschermingskader geen belemmering om over te gaan tot de herontwikkeling van de locatie Kloosterstraat.

- Het plangebied maakt geen deel uit van beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet. Een passende beoordeling is niet noodzakelijk;
- Het plangebied maakt geen deel uit van de EHS of POG. De beleidsregel mitigatie en compensatie van natuurwaarden is niet van toepassing;
- De Boswet is niet van toepassing.

Ten aanzien van soortbescherming:

Het plangebied bestaat grotendeels uit bebouwing en verhardingen. De betekenis voor flora en fauna is uiterst gering.

- In de gebouwen zijn mogelijk geschikte verblijfplaatsen aanwezig voor vleermuizen, met name voor Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis. Tijdens het veldbezoek werden echter geen sporen aangetroffen van bewoning. Mogelijk dienen de gebouwen incidenteel als rust- en verblijfplaats. Het verdient aanbeveling te slopen door strippen, de opstallen vooraf ongeschikt te maken door ventilatie (in spouwmuren en zolders). De voor vleermuizen meest gunstige periodes om te slopen zijn:
 - eind maart tot en met april, tijdens een warmere periode. De dieren zijn dan niet meer in winterslaap en kunnen zelfstandig een andere verblijfplaats zoeken. De overwinteringsperiode is voorbij en de kraamperiode is nog niet begonnen.
 - half september tot eind oktober, tijdens een warmere periode. De dieren zijn dan nog niet in winterslaap en kunnen zelfstandig een andere verblijfplaats zoeken. De paartijd is voorbij en de overwinteringsperiode is nog niet begonnen (eventueel nog in november, mits de temperatuur 's nachts niet meer dan vijf nachten achtereen onder de drie graden Celsius en overdag onder de acht graden Celsius komt).Een ontheffingsaanvraag in het kader van de Flora- en Faunawet is niet noodzakelijk mits bij het slopen rekening gehouden wordt met eventueel aanwezige vleermuizen.
De zorgplicht¹ is bij alle werkzaamheden van kracht.

¹ In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen (artikel 2, lid 1: Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. artikel 2, lid 2: De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden geveegd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden geveegd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken). De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat het lijden zo beperkt mogelijk is.

6. LITERATUURLIJST EN WEBSITES

Besluit houdende wijziging van artikel 75 van de Flora- en Faunawet . 2005.

Besluit inwerkingtreding Flora- en Faunawet. Vastgesteld d.d. 12 december 2001. Staatsblad 2001, nr. 656.

Broekhuizen S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Stichting uitgeverij van de KNNV, Utrecht.

Buggenum H.J.M. van, R.P.G. Geraeds & A.J.W. Lenders, 2009. Herpetofauna van Limburg. Verspreiding en ecologie van amfibieën en reptielen in de periode 1980 - 2008. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.

Dienst Landelijk Gebied, 2006. Handreiking flora en faunawet.

Dienst Landelijk Gebied, 2007. Actieplan bedreigde soorten Reconstructiegebied Noord- en Midden-Limburg. Gebiedenrapport Nederweert.

Europese Gemeenschappen, Richtlijn no. 79/409 inzake het behoud van de Vogelstand. Brussel, 1979.

Europese Gemeenschappen, Richtlijn no. 92/43 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna. Brussel, 1992.

Flora- en Faunawet. Vastgesteld d.d. 25 mei 1998. Staatsblad d.d. 14 juli 1998, nr. 402.

Huizenga C.E., R.W. Akkermans, J.C. Buys, J. van der Coelen, H. Morelissen & L.S.G.M. Verheggen, 2010. Zoogdieren van Limburg, verspreiding en ecologie in de periode 1980 – 2007. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.

Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Ministerie van Volkshuisvesting. Ruimtelijke Ordening en Milieu, 2004. Nota Ruimte.

Verdrag inzake het behoud van wilde dieren en planten en hun natuurlijke milieu in Europa. Bern, 1979.

www.limburg.nl

www.lnv.nl

www.waarneming.nl